

Hledat rovnováhu a krásu v sevřených mantinelech je vzrušující

Architektonický návrh je ovlivněn a často také omezen požadavky na nízkou spotřebu energie na vytápění a související provozní funkce. Můžeme však takové omezení vnímat úplně stejně, jako omezení finanční nebo třeba funkční. Komentář přibližuje vývoj projektu budovy Otazník, hledání rovnováhy mezi architektonickým výrazem a úsporami energie.

Otazníky nad Otazníkem

Při výstavbě první pasivní administrativní budovy Otazník vše nastartoval osvětlený investor pan Závada, který jasně nastavil zadání a cenové limity, do kterých jsme se museli vejít. Zásadní pro návrh budovy byla těsná spolupráce mezi architekty a specialisty už od prvního konceptu. Na základě průběžných ověřovacích výpočtů jsme neustále v návrhu redukovali plochu a počet okenních otvorů, protože jsme na počátku zvolili rozsáhlé prosklení, bohužel nevhodné pro splnění pasivních parametrů v České republice. Realizace této stavby ověřila reálnost navrhování v pasivním standardu i pro vícepodlažní administrativní budovy také v českých podmínkách. Především se však prokázalo, že takové stavby nemusejí být cenově nedostupné a jsou vhodné pro běžnou výstavbu. Je však nutné po celou dobu příprav týmově spolupracovat napříč profesemi a jednotlivými dodavateli stavby.

Klíčovou roli sehrává období vlastní realizace, která je často za návrhovou fází opožděna a dochází k drobným změnám legislativy i technologických vlastností jednotlivých elementů stavby. Tyto korekce je nutné zohledňovat v dodavatelské dokumentaci a při následné realizaci. Trh stavebních materiálů je v současnosti již velice pestrý, zásadním problémem současné doby je v nabídce se orientovat a zvolit řešení, které je technicky správné a cenově výhodné.

Prvotní koncept budovy založený na využití solární energie – solární dům

Výsledný vzhled tedy pevně definuje funkce, zároveň jej silně omezuje matematický výpočet a cena. Je vzrušující v takto sevřených mantinelech hledat rovnováhu a krásu.

Architektonická краса, a/nebo úspory energie?

Obojí je důležité a má být v rovnováze. Vychýlení z rovnováhy určuje stavebník. V každé době má společnost (reprezentovaná stavebníkem-investorem) priority, podle kterých hodnotí. Každá společnost či civilizace může mít a také

vytrhnout jeden aspekt – architektonickou krásu. Domy stavíme k tomu, aby sloužily svým investorům (a nepřímo samozřejmě celé společnosti).

Česká specifika

Český investor je však oproti rakouskému jiný. Jsem přesvědčen, že současný český nesppekulující investor nemá prostředky na to, aby použil například na dům ty nejkvalitnější povrchové materiály, jež známe z jiného ekonomického prostředí. „Architektonickou krásu“ ovlivňuje především výkon komplexní

Každá země má jiné podnebí, jinou ekonomiku, jinou kupní sílu. Jde o sebevědomí a pohled vpřed. To, co vnímáme jako škaredé, mohou jinde považovat za krásné – a naopak.

mívá jiné preference. Záleží také na typu stavby či na ekonomických podmínkách. U kostela budou důležité jiné priority než u bytového domu.

Je nerozumné se stále dívat do zahraničí a povrchně přenášet hodnocení.

Srovnání s Rakouskem

Pasivní domy se v tuzemsku ve většině případů například nestaví příliš „architektonicky krásné“, v zahraničí je tato situace obecně lepší (např. Rakousko). V Rakousku mají však výrazně vhodnější klimatické podmínky, což se projeví v tom, že stavby mohou mít více prosklených ploch. Mají také jinou metodiku, podle které se hodnotí, zda je budova energeticky pasivní. Mají jiný stavební průmysl a celou ekonomiku. Pokud bychom některé rakouské stavby přenesli do ČR, zjistili bychom, že v tuzemsku nefungují nijak ideálně a jsou pro investory cenově nepříjemné. Nemůžeme

ekonomiky ve všech významech. (V českém prostředí vypustíme z této úvahy Prahu, která je svou ekonomikou odlišná, a také veškeré investování pomocí dotací a úvěrů).

Pasivní domy v tuzemsku také někdy projektují odborníci, kteří se upínají více na splnění čísel než na celkovou architektonickou koncepci, jejíž součástí je i vizuální a estetické vyznění stavby.

To se však projevuje i v běžné výstavbě, jenom se o tom nemluví.

Architektonická koncepce stavby neznamena jen pěknou fasádu. Jde o vyvážený souhrn všech složek architektonického díla, kterým je budova.

*Autor:
Ing. arch. Radim Václavík,
ATOS-6, spol. s r.o.
E-mail: atos6@atos6.cz
www.atos6.cz*

Postupný vývoj návrhu budovy – snižoval se podíl zasklení fasády a měnila se barevná kompozice

